

EURÓPSKA ASOCIÁCIA SUDCOV

REZOLÚCIA

o

OHROZENÍ NEZÁVISLOSTI SÚDNICTVA

v

TALIANSKU

Európska asociácia sudcov (EAJ) bola na svojom zasadnutí 26. apríla 2024 vo Varšave informovaná svojím členským združením z Talianska, konkrétne Associazione Nazionale Magistrati, o zámere talianskej vlády zmeniť ústavu a právny rámec upravujúci súdnictvo prostredníctvom zmien v zložení Najvyššej rady pre súdnictvo.

Návrhy zahŕňajú nahradenie súčasnej rady, ktorá zahŕňa sudcov aj prokurátorov, dvoma samostatnými radami, a to Vysokou radou pre sudcov a Vysokou radou pre prokurátorov. V návrhoch sa ďalej ustanovuje, že polovicu členov každej rady vymenuje vláda; že bežná legislatíva môže stanoviť, že členovia súdnej rady budú menovaní prostredníctvom nevolebných mechanizmov vrátane žrebovania namiesto toho, aby boli volení spomedzi svojich kolegov; že Rada pre súdnictvo bude zbavená akejkoľvek možnosti brániť nezávislosť jednotlivých sudcov; a že rady sa nemôžu vyjadrovať k žiadnym legislatívnym návrhom. Okrem toho tie isté návrhy odstraňujú akékoľvek ústavné obmedzenia proti vytvoreniu hierarchickej štruktúry v rámci súdnictva.

EAJ sa domnieva, že takéto kroky predstavujú vážny útok na nezávislosť súdnictva, narušenie existujúcej rovnováhy moci v Taliansku a jasné porušenie európskych noriem. Ako vyplýva z týchto noriem, prvoradým cieľom každej súdnej rady je ochrana nezávislosti súdnictva a jednotlivých sudcov. Na dosiahnutie tohto cieľa musí byť samotná rada nezávislá a oslobodená od politického vplyvu výkonnej moci štátu. Ďalej musí byť každá rada demokratická a zároveň účinná, čo znamená, že členovia rady sudcov by mali byť volení svojimi kolegami, ktorí sú schopní posúdiť kvality a schopnosti kandidátov prispieť k práci a zodpovednosti rady. Návrh, aby sa členovia súdnej rady určovali žrebovaním, nie je v súlade s touto potrebou demokratickej voľby spomedzi členov justície. Mala by sa zaručiť nielen vonkajšia nezávislosť sudcov, ale aj ich vnútorná nezávislosť.

EAJ tiež berie na vedomie pokusy o oslabenie postavenia prokurátorov ich zaradením pod Vysokú radu prokurátorov, sňatím možnosti zmeny povolania zo sudcu na prokurátora

a naopak a obmedzením zásady povinného trestného stíhania. Tieto navrhované kroky by nielen znížili nezávislosť prokuratúry, ale mali by aj vplyv na účinnosť a efektívnosť systému trestného súdnictva.

EAJ preto zdieľa obavy, ktoré v súvislosti s týmito navrhovanými zmenami zákona vyjadrila talianska delegácia Associazione Nazionale Magistrati. Hoci ich iniciátori ich presadzujú ako zabezpečenie neustrannosti sudcov a posilnenie kontradiktórnosti v rámci trestného konania, pri objektívnom pohľade tieto návrhy v skutočnosti umožňujú široké rozšírenie priestoru pre politický vplyv na rozhodovanie súdov, a tým oslabujú základné výsady autonómie a nezávislosti súdnictva, ktoré sa v právnom štáte považujú za nevyhnutné predpoklady riadneho výkonu súdnej funkcie.

EAJ preto vyzýva talianske orgány, aby predmetné návrhy prehodnotili a aby nezabúdali na to, že Taliansko nesmie prijať opatrenia, ktoré by sa odchyľovali od európskych noriem.

EAJ ďalej konštatuje, že Associazione Nazionale Magistrati je naďalej ochotná vysvetľovať a uvádzať príklady hlavných kritických otázok súvisiacich s návrhmi ústavnej reformy a ich možnými vážnymi dôsledkami na občianske práva a slobody. EAJ preto dôrazne žiada talianske orgány, aby poskytli Associazione Nazionale Magistrati príležitosť urobiť tak vo vzťahu k vláde, ako aj v rámci širšej verejnej diskusie.